

ЯКЩО ВИ ОПИНИЛИСЯ У ФІНАНСОВІЙ СКРУТІ

Інформаційні
матеріали про
неплатоспроможність
фізичних осіб

Київ-2020

ВЕРСІЯ 1.0

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АРБІТРАЖНИХ КЕРУЮЧИХ УКРАЇНИ

Цю публікацію зроблено в рамках Проєкту ЄС «Право-Justice» та за фінансової підтримки Європейського Союзу. Її зміст є відповідальністю Національної асоціації арбітражних керуючих України і не обов'язково відображає офіційну позицію Європейського Союзу.

Зміст

Для кого	4
Що дає визнання неплатоспроможності.....	5
Від яких боргів можна звільнитися, а від яких – ні.....	6
Загальна схема.....	7
Крок 1. Відкриття провадження.....	7
Крок 2. Процедура реструктуризації.....	8
Крок 3. Погашення боргів.....	8
Крок 4. Звільнення від боргів.....	9
Ваші партнери.....	10
Господарський суд.....	10
Арбітражний керуючий.....	11
Кредитори.....	11
Відкриття провадження.....	12
Визначення підсудності.....	13
Мораторій на задоволення вимог кредиторів.....	13
Забезпечення вимог кредиторів.....	15
Процедура реструктуризації.....	15
Варіанти реструктуризації.....	16
Вимоги до плану реструктуризації.....	17
Зміст плану реструктуризації.....	17
Тривалість реструктуризації.....	18
Обмеження для боржника.....	18
Особливості щодо кредитів у іноземній валюті.....	19
Розрахунок умов реструктуризації валютних кредитів.....	20
Процедура погашення боргів.....	22
Гарантії прав та інтересів боржника та його сім'ї.....	23
Продаж майна.....	24
Формування ціни продажу.....	24
Черговість задоволення вимог.....	25
Обмеження щодо фізичних осіб, які визнані банкрутами.....	26

Про що

У фінансовій скруті може опинитися кожен. Особливо у наші часи, коли чергові кризи настають ледь не щороку.

Тисячі людей щороку потрапляють в ситуацію, коли вони не можуть виконати грошові зобов'язання перед кредиторами.

Що робити, коли взяв кредит на квартиру чи на розвиток бізнесу, тіло і відсотки, прив'язані до валюти, сплачувати треба, але змінився курс, а до того ж, погіршилися умови оплати праці, а майно, яке було закладено як забезпечення позики, – знецінилося?

Для багатьох у такій ситуації вирішенням проблеми може стати процедура визнання фізичної особи неплатоспроможною.

Таку можливість надає новий Кодекс законів України з процедур банкрутства, прийнятий у жовтні 2019 року. Це

нова для України процедура, але популярна у світі. Зокрема у країнах Заходу саме фізичні, а не юридичні особи найчастіше відкривають справи про визнання неплатоспроможності.

З цієї брошури українські громадяни дізнаються:

- у яких випадках доцільно розпочинати процедуру визнання неплатоспроможності фізичної особи,
- до якого суду подавати заяву,
- хто такий арбітражний керуючий і яка його роль у цьому процесі,
- які борги можна списати, а які – ні,
- як відбувається реструктуризація і звільнення від боргів,
- як закон захищає права боржника та його сім'ї.

Для кого

Вам буде корисно це прочитати, якщо Ви вирішили пройти процедуру визнання фізичної особи неплатоспроможною або хочете дізнатися більше про цю процедуру.

Із заявою про відкриття проваджен-

ня у справі про неплатоспроможність до суду можна звертатися, якщо розмір прострочених зобов'язань перевищує 30 розмірів мінімальної заробітної плати. У 2020 році це складає 141 690 грн. Це – обов'язкова підстава.

Серед інших підстав звернутися до суду такі:

- впродовж 2 місяців Ви не погашаєте кредити чи не здійснюєте інші планові платежі у розмірі більше 50% щомісячних платежів по кожному із зобов'язань;
- винесена постанова у виконавчому провадженні про відсутність майна для звернення стягнення;
- існують інші обставини, які суд може кваліфікувати як загрозу неплатоспроможності.

Суд відмовить у розгляді заяви, якщо:

- зобов'язання перед кредиторами вже виконані у повному обсязі до підготовчого засідання суду,
- боржник притягувався до адміністративної або кримінальної відповідальності за неправомірні дії, пов'язані з неплатоспроможністю,
- боржник уже визнавався банкрутом протягом попередніх п'яти років.

Що дає визнання неплатоспроможності

Платоспроможність – здатність особи виконувати грошові зобов'язання. А неплатоспроможність, у розумінні Кодексу законів України з процедур банкрутства, це неспроможність (*нездатність*) виконати після настання встановленого строку грошові зобов'язання перед кредиторами інакше, як через застосування судових процедур реструктуризації боргів боржника та погашення боргів боржника.

Інститут неплатоспроможності фізичних осіб призначений для зняття з боржника – фізичної особи тягаря боргів, які мають значний розмір та не можуть бути погашені за рахунок поточних доходів та продажу належного цій особі майна.

Від яких боргів можна звільнитися, а від яких – **НІ**

*В результаті
банкрутства фізична
особа звільняється
від боргів.*

Але не від усіх.

Усі борги діляться на два види

1. НЕ ПОВ'ЯЗАНІ із особистістю боржника:

- борги за кредитами,
- зобов'язання, пов'язані з підприємницькою діяльністю.

Зокрема визнається безнадійним та списується у процедурі реструктуризації податковий борг, що виник протягом трьох років до дня ухвали про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність боржника.

2. ПОВ'ЯЗАНІ із особистістю боржника:

- аліменти,
- відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи,
- єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, інші обов'язкові платежі на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Борги, ПОВ'ЯЗАНІ з особистістю боржника:

- **не можуть** бути реструктуризовані,
- на них **не поширюється** 120-денний мораторій на задоволення вимог,
- боржник **не може** бути звільнений від їх виконання.

Загальна схема

Звільнення від боргів може відбуватися двома шляхами:

- через процедуру реструктуризації боргів,
- через процедуру погашення боргів шляхом продажу майна.

У будь-якому разі першим кроком є підготовка та подача до господарського суду заяви про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність.

Відкриття провадження

Ви подаєте заяву про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність до господарського суду за місцем проживання із зазначенням усіх своїх кредиторів. Разом із заявою треба підготувати пакет документів.

Сплачуєте аванс грошової винагороди за три місяці роботи арбітражного керуючого¹.

Суд відкриває провадження у справі про неплатоспроможність та вводить **120-денний мораторій на задоволення вимог кредиторів**, що означає зупинення виконання грошових зобов'язань, нарахування неустойки, інфляційних компенсацій тощо. Також суд **призначає арбітражного керуючого для управління реструктуризацією**.

¹ Винагорода арбітражного керуючого складає 5 прожиткових мінімумів на одну працездатну особу на місяць.

Процедура реструктуризації

Ви розробляєте план реструктуризації боргів.

Якщо план реструктуризації погодили кредитори, господарський суд за-

тверджує його. Борг або його частина сплачується згідно з планом реструктуризації протягом 5-15 років.

Погашення боргів

Якщо не можете виконати план реструктуризації або такий план не погодили кредитори, можете клопотати пе-

ред господарським судом про визнання банкрутом. Це називається процедура "погашення боргів".

В такому разі борги погашаються за рахунок продажу вашого майна на аукціоні. Керує проведенням аукціону арбітражний керуючий, призначений господарським судом.

Оцінка майна і витрати на проведення аукціону – за ваш рахунок!

Звільнення від боргів

Погашення вимог кредиторів призводить до припинення зобов'язань між боржником та кредиторами. Припиняються як грошові зобов'язання, так і забезпечувальні (*неустойка, штраф, пеня*).

Звільнення від боргів може відбутися у двох випадках:

- за умови виконання затвердженого плану реструктуризації,
- після завершення процедури погашення боргів боржника.

Ваші партнери

У рамках провадження про неплатоспроможність тривалий період часу Ви будете співпрацювати з господарським судом, до якого подасте заяву про відкриття провадження у справі про

неплатоспроможність, арбітражним керуючим, якого призначить суд для здійснення реструктуризації чи для реалізації майна, а також з кредиторами, об'єднаними у збори кредиторів.

Господарський суд

Згідно з Кодексом законів України з питань банкрутства, у межах справи про неплатоспроможність фізичної особи господарський суд вирішує:

- всі майнові спори, стороною в яких є боржник,
- спори з позовними вимогами до боржника та щодо його майна,
- спори про визнання недійсними результатів аукціону,
- спори про визнання недійсними будь-яких правочинів, укладених боржником,
- спори про повернення (витребування) майна боржника або відшкодування його вартості відповідно,
- спори про стягнення заробітної плати,
- спори щодо інших вимог до боржника.

Арбітражний керуючий

Кодекс законів України з процедур банкрутства наділяє арбітражного керуючого такими повноваженнями:

- отримувати у встановленому законом порядку всю необхідну інформацію про майновий стан боржника, у тому числі таку, що є конфіденційною або банківською таємницею, від юридичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, від інших фізичних осіб *(за згодою останніх)*,
- отримувати інформацію з державних реєстрів, у тому числі з

бюро кредитних історій, діяльність яких регулюється Законом України «Про організацію формування та обігу кредитних історій»,

- здійснювати огляд майна боржника,
- отримувати інформацію про рух коштів на рахунках боржника;
- виявляти та складати опис майна боржника,
- здійснювати функції з управління та розпорядження майна боржника.

Кредитори

Кредиторами у справах про неплатоспроможність фізичної особи можуть бути будь-які особи, які мають грошові вимоги до боржника.

Для реалізації власних повноважень кредитори мають бути організовані. Для цього вони проводять збори кредиторів, які приймають рішення, що мають правове значення *(тобто мають виконуватися у рамках процедур щодо визнання неплатоспроможності)*.

У процедурі реструктуризації боргів

Кодекс законів України з процедур банкрутства розрізняє 2 види кредиторів:

- кредитори з правом вирішального голосу,
- учасники зборів кредиторів з правом дорадчого голосу.

Тут розподіл повноважень кредиторів здійснюється відповідно до процедур банкрутства юридичних осіб.

Відкриття провадження

У процедурі погашення боргів повноваження кредиторів зводяться до контролю за належним виконанням обов'язків керуючим реалізацією при наповненні ліквідаційної маси та додер-

жанні процедур продажу майна боржника. Кредиторські вимоги погашаються у спеціальній черговості, визначеній у ст. 133 КУЗПБ.

Провадження у справі про неплатоспроможність відкриває господарський суд за місцезнаходженням боржника. Для цього треба спрямувати відповідну заяву у письмовій формі разом з додатками.

Зразок заяви і перелік додатків можна скачати [тут](#).

Разом з цим боржник має перерахувати на депозитний рахунок суду винагороду керуючому реструктуризацією за три місяці виконання ним повноважень².

Строк дії мораторію на задоволення вимог кредиторів обмежений Кодексом законів України з питань банкрутства. Вам доведеться сконцентруватися на провадженні, навіть на шкоду інших інтересів.

Після відкриття справи кредитори можуть пред'являти боржнику вимоги лише в межах провадження у справі про неплатоспроможність та у порядку, передбаченому Кодексом України з процедур банкрутства.

Зразок заяви
до господарського
суду.

² [Винагорода арбітражного керуючого складає 5 прожиткових мінімумів на одну працездатну особу на місяць. З 01.07.2020 по 30.11.2020 розмір прожиткового мінімуму на одну працездатну особу складає 2 197 грн.](#)

Визначення підсудності

Місце проживання фізичної особи підтверджується копією паспорту із відміткою про реєстрацію або довідкою.

Щодо фізичних осіб – підприємців після початку провадження у Єдиний

державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань вноситься запис, який існує від моменту відкриття і до закриття справи.

Мораторій на задоволення вимог кредиторів

З моменту відкриття провадження у справі про неплатоспроможність на 120 днів вводиться мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Мораторій означає, що:

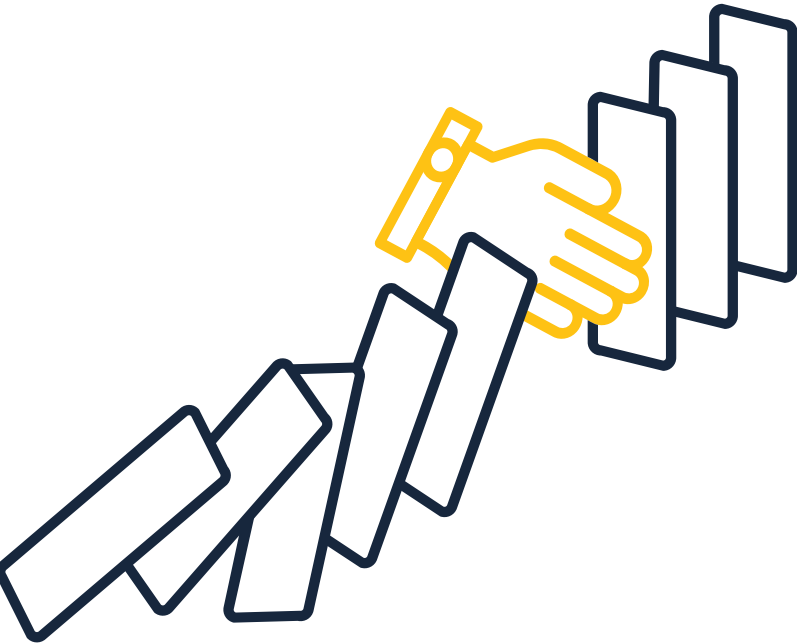
- зупиняється виконання боржником грошових зобов'язань, у тому числі зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), термін виконання яких настав до

відкриття провадження у справі про неплатоспроможність,

- зупиняється стягнення з боржника за всіма виконавчими документами, крім виконавчих документів за вимогами про стягнення аліментів чи про відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, а також крім випадків перебування виконавчого

провадження на стадії розподілу стягнутих з боржника грошових сум, у тому числі одержаних від продажу майна боржника, або перебування майна на стадії продажу з моменту оприлюднення інформації про продаж,

- не нараховується неустойка (*штраф, пеня*), не застосовуються інші фінансові санкції за невиконання чи неналежне виконання зобов'язань із задоволення вимог, на які поширюється мораторій.
- зупиняється перебіг позовної давності щодо вимог до боржника,
- не застосовується індекс інфляції за весь час прострочення виконання грошових зобов'язань боржника.

Дія мораторію не поширюється на:

- відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи;
- виплату та стягнення аліментів;
- виконання вимог за виконавчими документами немайнового характеру, що зобов'язують боржника вчинити певні дії чи утриматися від їх вчинення. Закон «Про виконавче провадження» до рішень немайнового характеру відносить рішення: про відібрання дитини, про встановлення побачення з дитиною, про усунення перешкод у побаченні з дитиною, рішення про поновлення на роботі, про виселення боржника, про вселення стягувача,
- задоволення вимог кредиторів у процедурі реструктуризації боргів боржника відповідно до затвердженого плану та у процедурі погашення боргів боржника.

Забезпечення вимог кредиторів

Для забезпечення вимог кредиторів застосовуються такі заходи:

- заборона боржнику укладати правочини (*договори*),
- зобов'язання боржника передати майно, інші цінності на зберігання третім особам,
- вчинення або утримання від вчинення певних дій,

- заборона боржнику розпоряджатися його нерухомим майном та цінними паперами,
- накладення арешту на конкретне майно боржника,
- заборона виїзду боржника за кордон.

Цей перелік заходів не є вичерпним. Суд може вжити й інші заходи для збереження майна боржника.

Процедура реструктуризації

Реструктуризація дозволяє:

- врегулювати свою заборгованість перед кредиторами без оголошення себе банкрутом,
- зберегти наявне майно,
- не нести тягар несприятливих наслідків, які застосовуються до фізичної особи по завершенні щодо неї процедури реалізації

майна (*наприклад, тимчасове обмеження її права на виїзд за кордон і т.д.*).

Процедура реструктуризації боргів боржника – фізичної особи перебуває під контролем господарського суду.

**Мета реструктуризації –
відновити
платоспроможність
боржника.**

Для цього змінюється спосіб та порядок виконання зобов'язань. Новий спосіб і порядок виконання зобов'язань визначаються планом реструктуризації.

План реструктуризації може бути затверджений, тільки коли боржник пов-

ністю погасив борги, пов'язані з особою:

- аліменти,
- відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи,
- єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, інші обов'язкові платежі на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Варіанти реструктуризації

Існує 3 види реструктуризації боргів:

I

Зміна способу та порядку виконання зобов'язань, у тому числі розміру та строків погашення боргів.

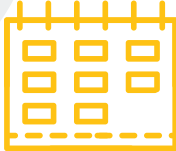
II

Відстрочення чи розстрочення або прощення (списання) боргів чи їх частини.

III

Виконання зобов'язань боржника третіми особами, зокрема шляхом укладення договорів поруки, гарантії та інших правочинів згідно з цивільним законодавством.

Вимоги до плану реструктуризації

- план реструктуризації повинен **бути реалістичним**, здійсненим,
- при його реалізації **не можуть бути порушені інтереси неповнолітніх** та інших осіб, зобов'язання щодо яких нерозривно пов'язані із особою боржника,
- план має залишати боржнику та його сім'ї кошти в розмірі, який забезпечує їх базові потреби (у розмірі не менше одного прожиткового мінімуму на

боржника та на кожну особу, яка перебуває на його утриманні),

- виконання плану **не повинно перешкоджати** погашенню боржником своїх зобов'язань **в майбутньому**.

Якщо боржник зайнятий у сільському господарстві, план реструктуризації боргів має враховувати сезонність сільськогосподарського виробництва та його залежність від природно-кліматичних умов.

Зміст плану реструктуризації

У плані реструктуризації боргів боржника зазначаються:

- обставини, які спричинили неплатоспроможність боржника,
- визнані судом вимоги кредиторів, їх розмір та черговість задоволення,
- майновий стан боржника за

результатами дій, спрямованих на виявлення та складання опису майна боржника (проведення інвентаризації),

- всі доходи боржника, у тому числі доходи, які боржник сподівається отримати протягом процедури реструктуризації боргів,

Тривалість реструктуризації

- сума, яка щомісяця буде виділятися для погашення вимог кредиторів,
- вимоги кредиторів до боржника, які будуть прощені (*списані*) у разі виконання плану реструктуризації боргів,

- сума, яка щомісяця залишатиметься боржнику на задоволення побутових потреб, у розмірі не менше одного прожиткового мінімуму на боржника та на кожну особу, яка перебуває на його утриманні.

Строк виконання плану реструктуризації боргів боржника:

- до 5 років за загальним правилом,
- до 15 років – якщо погашаються борги за кредитами, отриманими боржником на придбання житла.

Господарський суд може продовжити строк виконання плану реструктуризації боргів боржника понад зазначені граничні строки за умови погашення понад 80 відсотків вимог кредиторів і за наявності вмотивованого клопотання боржника.

Обмеження для боржника

З дня затвердження плану реструктуризації вимоги кредиторів задовольняються лише у порядку та спосіб, визначені в цьому плані.

Поки триває реструктуризація, боржник не має права:

- здійснювати правочини щодо

відчуження або обтяження нерухомого та рухомого майна боржника, включаючи майнові і немайнові об'єкти, цінні папери тощо, вартість яких перевищує 10 розмірів мінімальної заробітної плати,

- укладати договори позики, довічного утримання, уступки вимоги, переведення боргу, передачі в довірче управління майна боржника,
- виступати поручителем за зобов'язаннями інших осіб.

Особливості щодо кредитів у іноземній валюті

Якщо заборгованість боржника виникла до 21.10.2019 р., кредит в іноземній валюті та забезпечений іпотекою квартири або житлового будинку, що є єдиним місцем проживання сім'ї боржника:

- до боржника застосовуються спеціальні положення щодо розроблення плану реструктуризації,
- передбачена можливість укладання мирової угоди між боржником та кредитором.

Ключовими аспектами у застосуванні особливої процедури реструктуризації заборгованості за кредитом в іноземній валюті є:

- обчислення курсу валют на дату порушення справи,
- неврахування штрафних санкцій,
- погашення вимог у межах ринкової вартості іпотеки та прощення залишку по закінченню процедури.

Встановлюється особлива процедура для нарахування відсоткової ставки для відрахування боргу на нерухоме майно, обтяжене іпотекою. Так, у разі якщо загальна площа квартири, обтяженої іпотекою, не перевищує 60 квадратних метрів або житлова площа такої квартири не перевищує 13,65 квадратних метрів на кожного члена сім'ї боржника, або якщо загальна площа житлового будинку, обтяженого іпотекою, не перевищує 120 квадратних метрів, на реструктуризоване відповідно до цього пункту зобов'язання боржника встановлюється відсоткова ставка у розмірі українського індексу ставок за дванадцятимісячними депозитами фізичних осіб у гривні, збільшеного на 1 відсоток, а строк погашення вимог забезпеченого кредитора становить 15 років.

У разі якщо загальна площа квартири, обтяженої іпотекою, перевищує 60 квадратних метрів або житлова площа такої квартири перевищує 13,65 ква-

дратних метрів на кожного члена сім'ї боржника, або якщо загальна площа будинку, обтяженого іпотекою, перевищує 120 квадратних метрів, на реструктуризоване відповідно до цього пункту зобов'язання боржника встановлюється відсоткова ставка у роз-

мірі українського індексу ставок за дванадцятимісячними депозитами фізичних осіб у гривні, збільшеного на 3 відсотки, а строк погашення вимог забезпеченого кредитора становить 10 років (ч.5 ст.25-1 *Перехідних положень КУзПБ*).

Розрахунок умов реструктуризації валютних кредитів

Розгляньмо 2 випадки розрахунку реструктуризації валютних кредитів на нерухомість, яка є і яка не є соціальним житлом чи єдиним місцем проживання сім'ї боржника (*Позичальник 1 і Позичальник 2*), щоб зрозуміти, як розраховуються умови реструктуризації згідно з новим Кодексом.

Загальні умови реструктуризації, передбачені Кодексом, виглядають так:

- **Вся сума валютної заборгованості конвертується у гривню** (за курсом на дату відкриття провадження про банкрутство).
- **Борг ділиться на дві частини:**
 - **Кредит 1 (до сплати)** – в сумі ринкової вартості іпотечної житлової нерухомості зменшеної пропорційно

до суми сплаченої Позичальником частини кредиту;

- **Кредит 2 (до прощення)** – залишок боргу, підлягає списанню в кінці строку погашення Кредита 1.
- **Відсоткова ставка за Кредитом 1** визначається як індекс UIRD 12 м +1% річних (для соціального житла), + 3% річних для решти;
- **Відсоткова ставка за Кредитом 2** не передбачена. Це залишається на розсуд банку, відсотки підлягають списанню, 0,0001% річних.
- **Строк кредитування** – 15 років для кредитів, де нерухомість є соціальним житлом та є єдиним місцем проживання сім'ї боржника, 10 років – для решти.

Приклади реструктуризації

Станом
на 21.07.2020 р:
Курс обміну валют НБУ:
27,6 грн/\$,
Індекс UIRD 12 м:
9,0% річних

	Позичальник 1	Позичальник 2
Загальна заборгованість	201 000 \$, в т.ч. тіло кредиту 84 000 \$, відсотки 117 000 \$	70 000 \$, в т.ч. тіло кредиту 34 500 \$, відсотки 35 500 \$
Загальна заборгованість (гривневий еквівалент)	5 547 600 грн (201 000 \$ * 27,6 грн/\$)	1 932 000 грн (70 000 \$ * 27,6 грн/\$)
Початковий ліміт кредитування	89 500 \$	49 600 \$
Погашено позичальником (тіло кредиту)	5 500 \$ (6% від початкової суми/ліміту кредиту)	15 100 \$ (30% від початкової суми/ліміту кредитування)
Поточна ринкова вартість забезпечення	52 000 \$ (52 000 \$ * 27,6 грн/\$ = 1 435 200 грн)	13 000 \$ (13 000 \$ * 27,6 грн/\$ = 358 800 грн)
Сума Кредиту 1	1 346 935 грн (1 435 200 грн – 6%), еквівалент 48 800 \$	251 160 грн (358 800 – 30%), еквівалент 9 100 \$
Сума Кредиту 2	4 200 665 грн (5 547 600 грн – 1 346 935 грн), до списання в кінці строку	1 680 840 грн (1 932 000 грн – 251 160 грн), до списання в кінці строку
% ставка по Кредиту 1	10% річних	10,3% річних
% ставка по Кредиту 2	0,0001% річних	0,0001% річних
Строк кредитування:	15 років (соціальне житло)	10 років (не соціальне житло)
Щомісячний платіж Позичальника за Кредитом 1	14 470 грн за анuitетною схемою, еквівалент 524 \$	3 600 грн за анuitетною схемою, еквівалент 130 \$
Загальна сума до сплати	2 605 000 грн за 15 років, еквівалент 94 384 \$	432 000 грн за 10 років, еквівалент 15 652 \$

Процедура погашення боргів

Мета цього етапу – погашення вимог кредиторів за рахунок продажу майна боржника.

Для цього арбітражний керуючий формує ліквідаційну масу боржника та реалізує її за найвищою ціною.

Господарський суд ухвалює постанову про визнання боржника банкрутом і введення процедури погашення боргів, якщо протягом 120 днів з дня відкриття провадження у справі про неплатоспроможність збори кредиторів:

- не схвалюють план реструктуризації боргів боржника або
- приймають рішення про перехід до процедури погашення боргів боржника.

Постановою про визнання боржника банкрутом і введення процедури пога-

шення боргів боржника господарський суд також призначає керуючого реалізацією майна.

Відтепер усім майном боржника, включеним до складу ліквідаційної маси, розпоряджається керуючий реалізацією.

Ліквідаційна маса – все майно боржника, що перебуває у його власності, а також те, що буде отримано боржником у власність після визнання його банкрутом і до завершення процедури погашення боргів боржника, крім майна, яке не може бути включено до складу ліквідаційної маси.

Протягом 3 днів на офіційному веб-порталі судової влади оприлюднюється повідомлення про визнання боржника банкрутом і введення процедури погашення боргів боржника.

Не пізніше 30 днів з дня введення процедури погашення боргів боржника керуючий реалізацією майна спільно з боржником проводить інвентаризацію майна боржника та визначає його вартість.

Гарантії прав та інтересів боржника та його сім'ї

До складу ліквідаційної маси не може бути включено:

- житло, яке є **єдиним місцем проживання** сім'ї боржника (квартира загальною площею не більше 60 квадратних метрів або житловою площею не більше 13,65 квадратних метрів на кожного члена сім'ї боржника чи житловий будинок загальною площею не більше 120 квадратних метрів) та не є предметом забезпечення,
- **кошти**, що перебувають на рахунках боржника у пенсійних фондах та фондах соціального страхування,
- інше **майно** боржника, на яке згідно із законодавством не може бути звернено стягнення,
- майнові об'єкти боржника, що вилучаються зі складу ліквідаційної маси за рішенням господарського суду.

Господарський суд має право вилучити зі складу ліквідаційної маси майно боржника, яке є необхідним для задоволення нагальних потреб боржника або членів його сім'ї.

Які потреби є нагальними, визначає суд з урахуванням конкретних обставин.

До членів сім'ї боржника належать:

- **особи, які перебувають у шлюбі з боржником** (у тому числі якщо шлюб розірвано протягом трьох років до дня подання декларації),
- **їхні діти**, у тому числі повнолітні,
- **батьки**,
- **особи, які перебувають під опікою чи піклуванням боржника**,
- **інші особи, які спільно з ним проживають**, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких з боржником не мають характеру сімейних), у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

З ліквідаційної маси можуть вилучатися об'єкти вартістю не дорожче 10 розмірів мінімальної заробітної плати, неліквідні, або дохід від реалізації яких істотно не вплине на задоволення вимог кредиторів.

Загальна вартість майна боржника, що вилучається із складу ліквідаційної маси, не може перевищувати 30 розмірів мінімальної заробітної плати.

Продаж майна

Продаж майна боржника відбувається на аукціоні в електронній торговій системі.

Арбітражний керуючий:

- проводить оцінку активів боржника,
- визначає умови продажу активів,
- одержує згоду кредиторів щодо умов продажу,
- оголошує проведення аукціону,
- вносить у систему інформацію,

формує лоти, визначає дати і терміни проведення, початкову ціну.

Електронна торгова система автоматично формує протокол про проведення аукціону, який надсилається всім учасникам та замовнику негайно після завершення аукціону.

Після повної сплати ціни активи передаються покупцю, про що складається акт про придбання майна на аукціоні у простій письмовій формі, що не потребує нотаріального посвідчення.

Формування ціни продажу

Початкову ціну продажу майна на аукціоні встановлює арбітражний керуючий.

Якщо перший аукціон не виявив переможця, проводиться повторний аукціон із зменшеною на 20% початковою ціною, а якщо і в цьому разі продаж не вдався, проводиться другий повторний

аукціон, початкова ціна на якому зменшується на 25%.

Збори кредиторів, а щодо заставленого майна – забезпечений кредитор, можуть своїм рішенням встановити меншу початкову ціну повторного і другого повторного аукціону.

Черговість задоволення ВИМОГ

До задоволення вимог кредиторів виплачуються витрати, пов'язані з провадженням у справі про неплатоспроможність:

- винагорода і відшкодування витрат арбітражного керуючого,
- послуги з оцінки майна,
- витрати на проведення аукціону.

У рамках провадження про визнання неплатоспроможності задовольняються лише вимоги, включені в реєстр вимог кредиторів.

Вимоги кредиторів задовольняються у такій черговості:

1. вимоги щодо сплати аліментів, відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування,
2. вимоги щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) та проводяться розрахунки з іншими кредиторами,
3. неустойки (штраф, пеня).

Обмеження щодо фізичних осіб, які визнані банкрутами

Протягом

5 років:

- особа, яка визнана банкрутом, **не може відкрити провадження у справі про неплатоспроможність**, якщо боржник не виконав план реструктуризації та не погасив заборгованість перед кредиторами в повному обсязі,
- особа, яка визнана банкрутом, **зобов'язана** перед укладенням договорів позики, кредитних договорів, договорів поруки чи договорів застави письмово **повідомляти про факт своєї неплатоспроможності** іншій стороні таких договорів.

Протягом

3 років:

- особа, яка визнана банкрутом, **не може вважатися такою, яка має бездоганну ділову репутацію**. Це стосується, насамперед, фізичних осіб-підприємців та посад, до яких встановлені спеціальні вимоги щодо ділової репутації (*керівники банківських, страхових, фінансових установ тощо*).

**Найпростіший спосіб
відновити фінансову
спроможність!**